

Leveäselän kaivosonnettomuus
ja arvio kaivoksen toiminnasta

Leveäselässä sattui 14.10.1972 levylohuinta-alueen kattopilarin sortuma, jonka yhteydessä louhoksen kautta kaivokseen purkautui runsaasti pohjavettä, enemmän, mitä senaikaista pumppauskapasiteettia oli ja kaivos täyttyi vedellä. Louhokseen valui hiekkaa arviolta 25.000 m³.

Kun kaivos oli saatu tyhjäksi, todettiin, että louhinta-alueilta sekoittuu lastattavan malmin joukkoon paljon hiekkaa. Tämän takia jätettiin kaivokseen pystypilari koko malmin leveydelle ja aloitettiin louhinta sen takaa uudelleen. Samoin jätettiin uudelle louhinta-alueelle 15 m paksumpi kattopilari kuin aikaisemmin. Pilarien tarkoituksena oli estää hiekan pääsy lastauskotiin, pilareita ei oltu tarkoitettu pysyviksi.

7.1.1974 sortui jätetty uusi kattopilari, kuten oli ollut tarkoituksin, mutta laajempaan kuin voitiin olettaa ja todennäköisesti myös suurehkoina lohkareina. Malmin päällä ollut karkea pulterikko sortui mukana ja malmin sivuun ulottuneen aukon kautta valui louhokseen runsaasti myös hienoa hiekkaa.

Oletettavasti louhokseen valunut tavara osittain tukki louhoksiin tulevan veden normaalit kulkutiet ja louhoksiin on päässyt keräytymään vettä. Tämä vesi purkautui 9.1.1974 klo 15.30 kovalla voimalla levyperiin huuhtoen mukanaan hiekkaa kuilulle saakka.

Kaivoksessa purkauksen sattuessa olleet viisi miestä olivat kaikiksi onneksi ylemmillä tasoilla ja henkilövahingoilta säästytettiin.

Kuilussa +180 m tasolla lastauksen alaisena ollut hissikori on pudonnut kuiluun hiekan sekaan. Kuiluun on lisäksi pudonnut paineilmalastauskone T4G ja kuljetusdumperi. Luotaamalla on todettu

kuilussa olevan hiekkaa 45 m eli noin 1.800 m³. Kuilurakenteet ovat vaurioituneet tason +60 m alapuolelta. Vesipinta nousee kuilussa, kaivos on nyt lähes täyttynyt.

Kaivokseen on jäänyt mm. kaksi pyöräkuormaajaa Cat 950, poraus-jumbo, Toro-lastauskone ja kaksi Cavo-lastauskonetta. Koneiden mahdollista pelastamista tutkitaan parhaillaan.

Leveäselässä on jäljellä malmia noin 600.000 tonnia vastaten talteensaannin huomioonottaen enintään 250.000 tonnia rikastetta.

Tehdyt selvitykset ovat osoittaneet, että Leveäselän kaivoksen kunnostaminen veisi aikaa 15 kuukautta ja tulisi maksamaan noin kolme miljoonaa markkaa. Mikäli toimintaa siellä jatketaan, kuilu olisi tyhjennettävä ja rakennettava uudelleen, nostolaitteet ja muut koneet kunnostettava ja kallion pinnalla laajennettava huomattavasti hiekanpoistoa.

Leveäselän kunnostamisen aikana loppuisi malmi Raajärven päämalmiosta ja Leveäselän jäljellä oleva malmi jouduttaisiin ajamaan yksin rikastamon toimiessa tällöin noin puolella kapasiteetilla kesästä 1975 vuoden 1976 loppuun. Raajärven koneiden käyttö Rautuvaarassa kävisi mahdottomaksi ja Rautuvaaraan olisi hankittava uudet koneet. Tästä aiheutuisi lisäinvestointeja 4-5 miljoonaa markkaa.

Kokonaisuutena Leveäselän käyttöönotto aiheuttaa näin lisäkustannuksia 7-8 miljoonaa markkaa eli 28-32 markkaa jäljellä olevaa rikastetonna kohti. Kun vielä malmin käsittelyn käyttökustannukset tulevat olemaan nykyistä korkeammat pienellä kapasiteetilla ajaen, Leveäselän uudelleen käyttöönotolle ei ole taloudellisia edellytyksiä.

Edelläolevaan viitaten johtokunta esittää, että hallintoneuvosto päättäisi, että Leveäselän kaivoksen kunnostukseen ei ryhdytä, vaan kaivostoiminta Leveäselässä katsotaan päättyneeksi.

Helsingissä tammikuun 23 päivänä 1974

RAUTARUUKKI OY

Johtokunta

Rak. kust. arvioitiin 2.400.000 mkh,
 kunnostus maksaa 3.950.000 -
 Vastuu arvioitiin 1.200.000 -
 kunnostus h, rikastetta

H. Rautavaara
 25.2.74